

Nazist-spöket hotar

Vad med fascismen?

Nu är alla svenska media fulla med diskussion om nazism och fascism. Men det är något lurrt med detta mediala larm.

Vad de Hitlertyska folkmorden beträffar var judarna offer för ett folkmord. Antisemitismen blev en blodig förbrytelse. Men det Tyska rikets brottslighet under Andra världskriget bestod inte enbart i massmord på judar (och romer). Den tyska riksstyrelsen bär ansvar för betydligt mer:

11 000 000 mördade i koncentrationslägren.

2 000 000 mördade av "insatsgrupperna", mordpatrullerna som agerade bakom fronten.

3 700 000 mördade sovjetsoldater i tyska krigsfängeläger.

273 000 offer för eutanasiprogrammet (avlivning av handikappade).

Därtill de hundratusentals som avrättades som gisslan eller drevs i döden under tvångsarbete för de tyska monopolerna.

Siffrorna kan och måste diskuteras, det är det vi har historiker och källforskning till, men brotten var så grova att vi aldrig bör glömma dem.

Heller inte glömma att de mördade inte mördades av "ondska" utan dog i den tyska storindustrins intresse. Det var de tyska monopolerna som utnyttjade dödsfabrikerna för den allt högre profiten (också svenska industrier i det tyska Europa hyrde arbetskraft från SS!).

Nog bör man skriva om det. Till exempel:

Dr. Schneider i IG-Farben skrev 18 juli 1944 att betalningen för "ryssungar" var 16 pfennig/timme för de mer än 10 år, 18 pfennig/timme för de över 11 år, 20 pfennig/timme för de över 12 år, 20 pfennig/timme för de över 13 år, 25 pfennig/timme för de över 14 år.

Den USA-ledda krigsförbrytarrättegången mot IG-Farbens direktörer blev ett svart skämt. Och trots att den sovjetiska ockupationsmakten beslagtogs IG-Farbens tillgångar i det som blev DDR kunde företaget visa en krigsvinst på sex miljarder mark när det skulle omvandlas! Visst finns det anledning att undersöka hur det tyska undret i väst bekostades!

Men när pressen skriver är det inte för att visa hur systematiskt detta folkmördande tjänade det tyska storkapitalets intresse. Inte heller skriver man mycket om hur förbrytarna fick fortsätta att verka i det officiellt demokratiska Tyskland som skapades av västmakternas egenintresse i början av det Kalla kriget. Det är

först nu de höga bruna herrarna börjat försvinna ur Tysklands domstolar, administration och armé. De har försvunnit då de dött mätta av ålder och ära eller dragit sig tillbaka med höga pensioner.

Nå, nog bör vi i Folket i Bild/Kulturfront därför granska detta Tyskland som nu så dominerar det EU där vi ingår som liten provins och för vars enade armé den svenska krigsmakten skall förvandlas från folkförsvar till soldatesk!

De svenska medierna lyfter nu fram underhuggarna bland de svenska nazisterna. Visst! Lägervakter och SS-män var brottsliga!

Men de tar inte upp sådant som tidskriften TELE. Den som med tyskt kapital skulle ge Hitlerpropagandan möjlighet att verka – och att övervintra i Sverige. Vi har försökt i Folket i Bild/Kulturfront. Men vi har gått in i väggen. Det var fint folk som stod för den nämligen. Kommerserrådet Siegfried Matz och liknande.

Och hur med Odessa och grupp Christer? Hur organiserades – och hur finansierades! – transporten av krigsförbrytare genom Sverige till Sydamerika?

Det finns ett verkligt överklassens gammalnassiga nätverk i Sverige som i Tyskland. Fast här som där dör de undan. Kanske blir det snart möjligt att kunna lyfta på locket och undersöka vart pengarna tog vägen... och hur de använts politiskt under efterkrigstiden.

Och vad med de ideologiskt bestämmande?

Man har nämnt Sundmans och Strömholms medlemskap i Nordisk Ungdom och kretsen kring Ingmar Bergman under kriget. Men det är viktigare att undersöka vad de stått för i sitt arbete. Jan Stolpe var en gång med om att se närmare på budskapet i Sundmans litterära arbete. Hassner har påtalat den reaktionära bildsynen i Strömholms foto. Sådant borde vi fortsätta med. Ingmar Bergman till exempel. Inte bara det konstiga i att han hävdar att han "ingenting visste" förrän i krigsslutet utan den för publiken viktiga frågan: Vilket är hans filmers budskap egentligen? Hur hänger det ihop med hans bruna ungdom?

Det finns stora uppgifter för en tidning som står fri från såväl stat och annonsörer som de officiella nätverken.

Här och nu olika inlägg om nynazismen i Sverige och om huruvida det existerar ett fascistiskt hot och om hur det i så fall skall bemötas.

Gun Kessle
Ansvarig utgivare

tryckfriheten?

Vi skall inte löpa med kampanjmakarna

Folket i Bilds uppgift måste främst vara att verka för sina paroller. Utöver det skall naturligtvis FiB behandla andra ämnen och föra debatt om skilda frågor. Det är speciellt viktigt att utgå från våra frågor när överhet och massmedia lanserar kampanjer. Då måste vi försöka se till det verkliga politiska innehållet och agera utifrån våra paroller för att gripa in i debatten och påverka opinionen.

Det har under senare år förts flera kampanjer "ovanifrån" som piskat upp folkopinioner som av överheten kunnat användas för att ändra lagar, inskränka demokratin eller urholka folkrätten.

För ett par år sedan var barnporr på tapeten. Opinionsstormen ledde till att Tryckfrihetsförordningen inskränktes och för första gången sedan 1766 öppnades för censur. (Att juristprofessorn Madeleine Leijonhuvud som var drivande i kampanjen av Ordfront för detta belönades med demokratipriset visar hur den allmänna vänstern ser på fri- och rättigheterna).

Humanitär intervention motiverades i Jugoslavien genom att en kampanj först drogs igång om motsättningarna mellan etniska grupper i Kosovo. Opinionen som då drevs fram gjorde det ganska lätt för regeringen att avvika från den traditionella svenska politiken och stödja NATOs aggressionskrig.

Nu drivs en kampanj om "nazihot". Den har redan lett till inskränkningar i demokratiska fri- och rättigheter, förslag om yrkesförbud har lagts fram och uteslutningar i fackföreningar förekommer. När nazikampanen nu kommit igång skall alla visa att dom står på rätt sida och "ingripa".

En ny form av McCarthyism håller på att växa fram. Ett exempel är Industritjänstemannaförbundets styrelse som av en medlem som tillika är nazist kräver (utan stöd i stadgarna) avprogrammering, avbön och sedan uppföljning att personen i fråga inte har fel åsikter.

Hur skall FiB ställa sig till sådana kampanjer?

Är det vår uppgift under barnporrköret att ordna debatter om barnpornografi? Är det vår uppgift under västmakternas etniska hets att koncentrera oss på om kosovoalbaner har större eller mindre rätt än serber?

Är det vår uppgift under nazikampanjen att diskutera hur vi skall "hantera" nazisterna?

Det strider naturligtvis inte mot FiBs stadgar, program eller plattform att ha sådant material i tidskriften.

Men ställer vi upp på det så bidrar vi också, vare sig vi vill det eller ej, till att bereda vägen för nya "ingripanden".

Det viktigaste för FiB, om vi skall ha något existensberättigande, är att visa hur de demokratiska fri- och rättigheterna hotas (eller som i Jugoslavienfallet att folkrättsprincipen om nationell suveränitet hotas) och att detta är en direkt följd av kampanjerna.

Vi skall inte låta överheten sätta dagordningen och sedan löpa med.

Lars-Gunnar Liljestrand

I vilket läge dyker fascismen upp på nytt?

Att det fanns och finns övervintrare från förr är ju inte konsigt. De anades, och hördes ibland av, under hela efterkrigstiden. Att så varit och är fallet i Tyskland och Frankrike (för att inte tala om USA) t.ex. är ju närmast en självklarhet. Mycket märkligt kan det faktum tyckas att Danmark och Norge, på sin tid offer för den praktiska nazismen, uppvisar starka och välorganiserade grupper rabiata hakkorsbärare. Att det då i Sverige också skulle utvecklas en så både brokig och brutal mångfald, att de rentav kom att framstå som ledande i internationella sammanhang är banalt och överraskande på samma gång. Banalt därför att det är inget som säger att Sverige borde skilja sig från andra och överraskande för att Sverige (på ytan åtminstone) inte borde utgöra en så god grogrund både med hänsyn till landets rikedomar och historia.

Men: i vilket läge dyker nazismen upp på nytt? Svaret på den frågan har ju var och en som det minsta följt de senaste två årtiondenas samhälleliga utveckling. Det är kris och arbetslöshet, det är utarmning och hets, nedbrytande av invanda och (trots bristerna) fungerande sociala, hälso- och andra skyddsnät. Det är skolans innehåll och form som inte längre svarar mot de sociala förändringar som folket tvingades igenom. Ingenting stämmer längre mot de idéer och ideal som förmedlades. Förebilder förändrades, korrumpades och därmed självbilden.

Den gemensamma nämnaren, den över konflikterna stående "övertideologin", "folkhemmet", den "sociala marknadseko-

”Just nu tjänar det till att avleda och förvränga, att avstyra att folket ifrågasätter regeringens fräcka eftergifter åt kapitalet.”

nomin”, de keynesianska lösningarna, diverse ingenjörskonster osv sopades undan av nyliberalism och kreativt tänkande. Allt detta vet vi och det är fullkomligt banalt. Så man kan gäspa! Men, det är i detta läge, detta alleuropeiska, ja globala läge som ”man” sätter fart på EU-projektet!

Det finns dock en svensk säregenhet i sammanhanget. I alla länder ser man åt vårt håll till, pekar och säger: Så bör vi göra! Så ska krisen hävas! Man beundrar hur den socialdemokratiska svenska regeringen och enkannerligen Persson angripit de ekonomiska omställningsproblemen och löst dem genom att radikalt och de facto i enormt omfattning omfördela landets rikedomar och därigenom frigöra riskvilligt investerings- och spekulationskapital. Man är full av beundran över att ”svenskar-na” (man menar folket) lät sig övertygas om nödvändigheten, att de höll sig stilla osv. I Tyskland, och för övrigt hela EU, framhåller man Sverige som förebild. Därnere vågade man inte gå lika burdust fram, inte då under krisen på 90-talet och än mindre nu när konjunkturen är bättre. På sin höjd petar man i hälsosystemet och a-kassan och lite smått och gott. Men inga radikala grepp för man fruktar att DÅ ...! Under sådana förhållanden är det ju inte konstigt att de politiskt ledande i Sverige fått det de förtjänat.

När man möts av ett samhälleligt problem, som skolans och utbildningens kris, sjukvårdens kris, idrottens eller ”kulturens” kriser – you name it – så är det gott att lyfta blicken och se ut (åtminstone) över Europa. Samma kriser, samma problem, liknande lösningar. Varje gång jag öppnar en tysk tidskrift – dejà vu. Ett engelskt reportage, en fransk essä – dejà vu. Många är idag de röster som nu varnar för att om inte EU och de inblandade regeringarna snart kommer fram till en lösning av de sociala och politiska frågorna – den s k sociala dimensionen och ”demokratin” som ”man” säger – så kan det hela spricka, makthavarna bli fd Folk kommer att ta sig ton, organisera sig själva, föra fram egna representanter (antagligen populister) etc. Vad ”vi” behöver är en ny konsensus, ett nytt mainstream-tänkande, en ny enighet.

Ett verktyg blir då, menar jag, nynazismen och dess olika varianter. Inte så att man går in för att befördra eländet, backa

upp dem via hemliga kanaler eller liknande. (Jag tror inte det, kan dock inte utesluta det heller. Vet för lite i så fall.) Men dock så att man via politiska utspel (Perssöner som blir gripna djupt i själen av judarnas grymma öden i Auschwitz, som ger ut skrifter osv) och via pressens lösningsnummersäljande rubriker söker dölja splittringen mellan herrarna och folket, splittringen mellan och bland klasserna osv. Söker dölja att kittet torkat in och ramlar dän. Då passar det med en fiende större, mäktigare och hotfullare än någonsin Nato eller EU eller något annat. Då passar det med nazister, små som stora, äkta som kriminella. Ty de representerar ONDSKAN och ONDSKAN kan och måste utrotas oavsett kostnader. Och däri kan vi alla vara överens, inte sant?!

I en i några stycken intressant och förtjänstfull akademisk doktorsavhandling analyseras just hur pressen och ”vardagsförnuftet” hos folk ser ondskan där vi ser politiska och andra makter. Avhandlingen är av Jonas Linblom: När vetenskapen tystnar – ett socialpsykologiskt studium av massmedias behandling av morderna i Falun, Bjuv och på Stureplan, Förlags AB Gondolin, Stehag 1999, och framlades på Sociala institutionen vid Uppsala Universitet i oktober. Nu behövs ju inte eller ska inte behövas akademisk knappologi för att upptäcka detta mediernas favoritspöke som ger anledning att moralisera och döma. Andra har upptäckt samma sak, nämligen att det blivit populärt att psykologisera samhälleliga förhållanden. Det är ju ett gammalt trick. Men just nu tjänar det till att uppta sinnena, avleda och förvränga, att avstyra strävanden bland folket som äntligen mera högljutt ifrågasätter regeringen och dess politik, dess oginhet och dess fräcka eftergifter åt kapitalet. Den senare tiden har vi ju kunnat se hur folk åter börjat snegla åt vänster, se sig själva som dom de är, nämligen arbetare och liknande. Detta är hotfullt för en regering som vår. Och då väger yttrandefriheten lätt.

Wolf Elz

”Vi måste värna folkrörelsernas rätt
att utesluta de som motverkar föreningens syften.
Att hävda motsatsen vore barockt.”

Fackliga uteslutningar

Att man som medlem i en fackförening har en skyldighet att efter förmåga bekämpa fascism och nazism är för mig en självklarhet. Att försvara dessa ideologier och agera till stöd för organisationer med dessa ambitioner är ett stadgebrott och bör, givetvis efter noggrann prövning och efter att frågan utretts ordentligt, föranleda uteslutning ur facket. Uteslutningar kan dock inte vara någon generalmetod för att komma åt den fascistiska eller nazistiska ideologin och skall bara användas då alla andra möjligheter visat sig oframkomliga. Ett rättvist, jämlikt och solidariskt samhällsbygge förenat med ideologisk debatt och skolning i folkrörelseanda är på lång sikt det mest fruktbara.

Som medlem i Handels har jag funderat på frågan efter uteslutningen härförleden och tittat i lämpliga källor. Någon ”sakframställan” har jag förstås inte kunnat ta del av, men jag utgår från att Handels förbundsledning har gjort en värdering av föreliggande fakta. Om vi utgår från detta, dvs att handelsmedlemmen till arbetskamrater eller i andra sammanhang uttryckligen stött den nazistiska ideologin och också på ett eller annat sätt utfört handlingar i enlighet med ideologin, är det då enligt Handels stadgar grund för uteslutning ur förbundet?

Svaret får man i Handels stadgar som säger följande:
”Uteslutning kan också ske då medlem /...../ e) på annat sätt än under a) – e) angetts uppsåtligt brutit mot stadgarna eller vägrat ställa sig till efterrättelse föreskrifter som har stöd i stadgar eller kongressbeslut liksom även då medlem bedriver eller stöder sådan verksamhet som är oförenlig med organisationens ändamål eller på annat sätt uppträder illojalt”. (§14 e Handels stadgar s 14, gällande från 1 januari 1997).

Handelsanställdas Förbund är en facklig organisation vars uppgift är att ”medverka till en samhällsutveckling på grundval av politisk, social, ekonomisk och kulturell demokrati” (§1 mom 1 Handels stadgar s 8, gällande från 1 januari 1997). Nazismens ändamål är rakt motsatta till den fackliga organisation jag är medlem i. De nazistiska och fascistiska ideologierna är ”principiellt antidemokratiska, antisocialistiska, antikommunistiska och antiliberala” (Reidar Larsson, Politiska ideologier i vår tid, s 89).

Andra kännetecken är korporativism, dvs att organisationer skall vara gemensamma för arbetsgivare och arbetstagare och vara ett medel att avskaffa klasskampen till förmån för det gemensamma nationella intresset, ett fullständigt förakt för reformistiska metoder och för parlamentarism och att det politiska våldet och kriget hyllas. (A.a. s. 94–95)

Debatten om hur fascism och nazism bäst bekämpas främjas av att man skiljer mellan vad individer, organisationer och staten bör göra. Att medverka till att staten försvarar åsiktsfriheten, även för nazister, betyder inte att vi på individ- och föreningsnivå ska stå likgiltiga inför fascistiska och nazistiska idéer och handlingar, särskilt inte om det handlar om mord och våldsdåd. Det finns dock skäl att vara vaksam så att inte våra grundlagsfästa rättigheter, t.ex. åsikts- och föreningsfrihet, inskränks med förevändning att överlåta åt staten att bekämpa fascism, nazism eller rasism. Här krävs istället grundläggande facklig skolning, i ett historiskt och materialistiskt perspektiv, så att medlemmar och förtroendevalda får reella möjligheter att analysera komplicerade samhällsfrågor.

På kort sikt tror jag inte den nazistiska ideologin i form av uttalad rasism och med våldet som metod, kommer att få något större fotfäste bland folk i Sverige. En utveckling mot än större klassklyftor, underblåsande av etniska motsättningar och djupa kriser i världsekonomin kan förstås ganska snabbt ändra på villkoren och ge en bas för fascistiska idéer.

En radikal rörelse, som försvarar yttrande-, tryck- och föreningsfrihet, som bekämpar imperialism och fascism och som stödjer folkets kultur måste gå på två ben; både försvara den principiella yttrandefriheten och värna folkrörelsernas rätt att, utan statlig inblandning, utesluta de som motverkar föreningens syften. Att hävda motsatsen vore lika barockt som att förvägra nykterhetsorganisationer att utesluta medlemmar som förser minderåriga med alkohol eller att kritisera föreningar som arbetar för ett narkotikafritt samhälle då de sparkar ut narkotikalangare ur sin organisation. Eller för den delen att ifrågasätta att Folket i Bild/Kulturfront skulle utesluta aktiva fascister ur föreningen.

Bengt Löndahl